

Nota informativă
privind prețul la producerea energiei electrice
de către S.A. „Termoelectrica” în anul 2016

Societatea pe acțiuni „Termoelectrica” a depus solicitarea (nr. 79/4544 din 22.08.2016) de examinare și aprobare a proiectelor prețurilor la producerea energiei electrice și energiei termice și a tarifului la energia termică livrată consumatorilor pentru anul 2016.

La moment, tarifele în vigoare pentru energia electrică livrată de la liniile electrice de plecare sunt stabilite prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 429 din 21 octombrie 2011 (*Monitorul Oficial nr. 182-186/1689 din 28.10.2011*). Acestea constituie pentru S.A. „CET-1” - 166,14 bani/kWh, iar pentru S.A. „CET-2” - 158,63 bani/kWh, valoarea medie ponderată a tarifelor nominalizate fiind de 159,78 bani/kWh.

Premergător solicitării de examinare a tarifelor, în scopul respectării prevederilor Metodologiei determinării, aprobării și aplicării tarifelor la producerea energiei electrice, energiei termice și la apa de adaos, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 147 din 25 august 2004 (*Monitorul Oficial nr. 171-174/335 din 17.09.2004*), întreprinderea a calculat și a prezentat Agenției valorile costurilor reglementate aferente producerii energiei electrice și energiei termice și celor aferente serviciului de livrare a energiei termice consumatorilor pentru anul de bază 2015. Costurile nominalizate au fost supuse unei analize detaliate de către Agenție și, ulterior, au fost aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 199/2016 din 12 iulie 2016 (*Monitorul Oficial nr. 206-214/1186 din 15.07.2016*).

În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, S.A. „Termoelectrica” a prezentat calculele tarifelor pentru anul 2016 la producerea energiei electrice și energiei termice, reieșind din următoarele componente de bază:

- 1) indicatorii tehnici planificați pentru anul 2016;
- 2) tarifele finale la gazele naturale aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 19 din 26.01.2016;
- 3) valorile costurilor reglementate aferente producerii energiei electrice și energiei termice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 199/2016 din 12.07.2016 și actualizate conform parametrilor prevăzuți în Metodologia tarifară.

Tarifalul mediu anual solicitat de S.A. „Termoelectrica” la producerea energiei electrice este de 179,51 bani/kWh, o creștere cu 12,3 % față de cel mediu ponderat în vigoare.

ANRE a examinat calculele și materialele prezentate de întreprindere, bazându-se pe principiul acoperirii consumurilor și cheltuielilor minime necesare și justificate pentru desfășurarea normală a activității reglementate, cu utilizarea eficientă a capacităților de producție.

Prețurile la energia electrică produsă au fost determinate de Agenție reieșind din volumul livrărilor energiei electrice de 634,06 mil. kWh.

Tarifalul la gazele naturale procurate de S.A. „Termoelectrica” a fost determinat reieșind din tarifele finale la gazele naturale furnizate centralelor electrice cu termoficare (CET), centralelor termice pentru producerea și aprovizionarea cu energie termică a consumatorilor de tip urban prin sistemele de alimentare centralizată în vigoare pentru anul 2016 aprobate de ANRE. Astfel, în luna ianuarie 2016, tarifele au constituit 5.712 lei/1000m³ (*Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 244/2015 din 13.11.2015*). Noile tarife de 5.000 lei/1000m³ la gazele naturale (*Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr.19/2016 din 26.01.2016*) au intrat în vigoare la data de 1 februarie 2016. Prin urmare tariful mediu ponderat anual la gazele naturale furnizate către S.A. „Termoelectrica” necesare producerii energiei electrice a constituit 5.144 lei/1000 m³.

În același timp, în proiectul tarifelor elaborat de întreprindere, la producerea energiei au fost incluse atât consumul de gaze naturale, cât și consumul de păcură. ANRE, bazându-se pe principiul

eficienței maxime la costuri minime a efectuat calculele reieșind din consumul doar de gaze naturale. Or, la actualizarea tarifelor, în funcție de consumul efectiv al combustibilului, aceste costuri vor fi ajustate.

Consumul apei, energiei electrice și reagenților chimici a fost stabilit în corespundere cu normativele în vigoare, în raport cu volumele energiei electrice și termice produse.

Valorile costurilor reglementate aferente producerii energiei electrice și energiei termice au fost determinate în baza valorilor aprobate prin Hotărârea ANRE pentru anul de bază 2015 și actualizate la parametrii prevăzuți de Metodologia tarifară. În așa mod, pentru anul 2016, valoarea totală a costurilor reglementate aferente producerii energiei electrice în regim de cogenerare a constituit 61.275 mii lei.

Parametrii de actualizare aplicați la costurile reglementate aferente producerii energiei electrice au fost:

- 1) Indicele Produsului Intern Brut real al Republicii Moldova - 2,0%;
- 2) Indicele prețurilor de consum din Republica Moldova mediu anual – 6,8%;
- 3) Indicii eficienței economice – 1,5% și 2,0%.

Un alt factor cu impact important asupra prețurilor la energia electrică produsă rezidă în modalitatea de reflectare în costuri a amortizării immobilizărilor corporale și necorporale.

La determinarea valorii costurilor privind amortizarea immobilizărilor, ANRE s-a ghidat de următoarele principii prevăzute de legislație:

1) acceptarea în scopuri tarifare a cheltuielilor privind amortizarea immobilizărilor corporale astfel ca acestea să nu fie depreciate mai mult de o dată. Această decizie este argumentată prin aplicarea principiului costurilor minime necesare și justificate. Or, reevaluarea immobilizărilor nu presupune costuri investiționale suplimentare și nu are ca efect îmbunătățirea eficienței immobilizărilor sau îmbunătățirea serviciilor prestate de către S.A. „Termoelectrica”;

2) neacceptarea valorilor immobilizărilor corporale care nu sunt destinate activității reglementate;

3) diminuarea cu valoarea investițiilor ineficiente și neargumentate efectuate în perioada anilor 2013-2015, stabilită în rezultatul efectuării controlului ANRE (*Hotărârea ANRE nr. 217/2016 din 17.08.2016*).

În scopul respectării principiilor enunțate și întru evitarea includerii valorilor neargumentate ale amortizării immobilizărilor, ANRE a determinat valoarea amortizării immobilizărilor reieșind din investițiile anuale efectuate de întreprindere și acceptate de ANRE începând cu anul 2003. Anul 2003 a fost considerat drept an de referință în baza prevederilor pct. 6.1 din Metodologia tarifară, conform cărora se consideră investiții noi activele materiale pe termen lung date în exploatare începând cu anul 2003.

Astfel, amortizarea immobilizărilor aferente activității de producere a energiei în regim de cogenerare pentru fiecare an a fost determinată reieșind din valorile anului de referință (2007 pentru S.A. „CET-1” și 2006 pentru S.A. „CET-2”) în baza: valorii inițiale a activelor la începutul anului de referință, valorii amortizării acumulate la începutul anului, amortizării anuale conform datelor contabile, suplimentată anual cu valoarea amortizării anuale a investițiilor noi acceptate de ANRE. Această abordare asigură excluderea modificării nejustificate din punct de vedere tarifar a valorii inițiale a activelor, dar și modificarea acesteia doar în baza investițiilor necesare acceptate de ANRE.

În rezultat, pentru anul 2016, valoarea amortizării immobilizărilor acceptată de ANRE pentru producerea energiei electrice a constituit 19.525 mii lei, cu 33.015 mii lei mai puțin decât valoarea totală solicitată de S.A. „Termoelectrica”.

Nivelul beneficiului reglementat pentru activitatea de producere a energiei electrice a fost stabilit în mărime de 35.482 mii lei. Rentabilitatea activelor noi aferentă activității de producere a

energiei electrice a fost diminuată pentru anul 2016 comparativ cu cea solicitată de întreprindere cu 4.238 mii lei (10,7 %), ca rezultat al efectuării controlului ANRE. Rata de rentabilitate a fost aplicată la nivelul de 21,4 % stabilită conform prevederilor pct. 6.1 din Metodologia determinării, aprobării și aplicării tarifelor la producerea energiei electrice, energiei termice și la apa de adaos, conform cărora la investițiile efectuate din sursele proprii, rata se stabilește la nivelul ratei medii a dobânzii aplicate în anul 2015 la Bonurile de Trezorerie ale Republicii Moldova cu termen de circulație de 364 zile.

Concomitent, la activitatea de producere a energiei S.A. „Termoelectrica” a calculat profitul reieșind din rata de rentabilitate 5 % către consumurile și cheltuielile proprii, or, pct.2.1 din Metodologia tarifară nr. 147 prevede că acest profit se include în calculul tarifelor, la decizia autorităților abilitate cu funcția de reglementare a tarifelor, în cazul, când există argumente suficiente, că întreprinderea nu a avut posibilități financiare de a efectua investiții. În contextul în care întreprinderea a avut posibilități și a efectuat investiții, ANRE nu a inclus acest profit în activitatea de producere.

Reieșind din cele expuse mai sus, ANRE a constatat existența factorilor obiectivi care conduc la modificarea prețului la energia electrică produsă, printre care cei mai importanți sunt:

1) micșorarea cantității de energie electrică livrată. Astfel, în anul 2011 tariful pentru energia electrică a fost calculat reieșind din cantitatea de 714,44 mil. kWh, iar în anul 2016 reieșind din 634,06 mil. kWh cu 80,378 mil. kWh (11,25%) mai redus decât în tariful precedent;

2) majorarea costului energiei electrice produse cu 10,51 bani/kWh (8,7%) în rezultatul modificării tarifelor la gazele naturale. Astfel, costul energiei electrice în anul 2011 a constituit 121,4 bani/kWh, iar în anul 2016 – 131,9 bani/kWh. Pentru comparație, în anul 2011 au fost aplicate următoarele tarife finale la gazele naturale furnizate CET, centralelor termice pentru producerea și aprovizionarea cu energie termică a consumatorilor de tip urban prin sistemele de alimentare centralizată: în luna ianuarie 2011 – 3.603 lei/1000m³ (*Hotărârea ANRE nr. 376 din 14.05.2010*), în lunile februarie–septembrie de 4.144 lei/1000m³ (*Hotărârea ANRE nr. 402 din 26.01.2011*), lunile octombrie–decembrie de 5.237 lei/1000m³ (*Hotărârea ANRE nr. 425 din 29.09.2011*). La determinarea costurilor energiei electrice produse pentru anul 2016 au fost aplicate următoarele tarife finale la gazele naturale: în luna ianuarie - 5.712 lei/1000m³ (*Hotărârea ANRE nr. 244/2015 din 13.11.2015*), iar lunile februarie-decembrie de 5.000 lei/1000m³ (*Hotărârea ANRE nr.19/2016 din 26.01.2016*);

3) majorarea rentabilității activelor noi aferente activității de producere a energiei electrice cu 4,86 bani/kWh;

4) diminuarea costului amortizării imobilizărilor cu 1,73 bani/kWh (35,9 %);

5) majorarea cheltuielilor activității operaționale cu 1,22 bani/kWh (14,4 %), în rezultatul creșterii consumurilor aferente retribuirii muncii ca urmare a modificării cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real de la 1 100 lei la 2 100 lei.